

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 583

din 13 septembrie 2011

Cu nota nr. 1898/IJ/1540/SIJ/2011, Inspecția judiciară – Serviciul de inspecție judiciară pentru judecători a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, propunerea de a dispune cu privire la cererea formulată de doamna judecător Simona Kovacs, din cadrul Judecătoriei Târgu Secuiesc, de apărare a reputației și independenței sale profesionale.

Cererea întemeiată pe dispozițiile art. 1 alin. (1) și art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 75 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a fost depusă la Consiliul Superior al Magistraturii la data de 15.07.2011.

Prin cererea sa, doamna judecător Simona Kovacs, președinte al Judecătoriei Târgu Secuiesc, a solicitat apărarea reputației și independenței sale raportat la conținutul articolului intitulat „SENTINTA DE INFARCT – Avocatul Berbecaru a fost chemat în judecata de procuroarea Chirilă, de la PJS 3, pentru stabilirea paternității. Expertiza ADN a probat ca nu e tatăl, dar instanța l-a declarat tata pe motiv ca: „Nu au existat nici

măcar indicii despre existența vreunui alt bărbat în viața reclamantei”, publicat în data de 10.07.2011 pe site-ul Lumea Justiției.

În cuprinsul acestui articol de face referire la un litigiu având ca obiect stabilire paternitate, în care reclamanta are calitatea de procuror, iar pârâtul de avocat, soluționat prin sentința civilă Judecătorei Târgu Secuiesc de către doamna judecător Simona Kovacs.

În esență, în conținutul articolului se critică stabilirea prin sentință a paternității pârâtului, în condițiile în care o expertiză medico legală, având ca obiect analiza profilelor ADN și care ajungea la concluzia excluderii posibilității pârâtului de a fi tatăl biologic, a fost anulată, iar instanța nu a manifestat rol activ și nu a dispus refacerea expertizei.

Astfel, sentința s-a pronunțat în considerarea stării de fapt rezultată din declarațiile martorilor și interogatoriilor, care atestau conviețuirea părților în perioada concepției legale și inexistența indiciilor privitoare la întreținerea de relații intime cu un alt bărbat în perioada respectivă.

Autorii articolelor critică, pe lângă lipsa de rol activ și revenirea asupra unei probe științifice determinante într-o astfel de situație, și raționamentul logic conform căruia pârâtul ar fi trebuit să facă dovada că reclamanta a întreținut relații intime și cu alte persoane.

În conținutul articolului sunt inserate și, ulterior, comentate pasaje din sentința judecătorească, raționamentul instanței fiind calificat drept aberant, superficial, iar soluția greșită, ajungându-se chiar la calificarea judecătorului ca fiind de rea credință. De asemenea, se menționează faptul că, deși expertiza a fost anulată, acest lucru nu se regăsește în dispozitivul sentinței.

Articolul menționează și motivele pentru care expertiza a fost anulată de către instanță, respectiv lipsa expertului parte, a cărui participare a fost încuviințată, de la efectuarea expertizei și refuzul pârâtului de a se mai prezenta în vederea efectuării unor noi prelevări de probe biologice, criticându-se faptul că instanța s-a limitat la a constata acest refuz, fără a mai stabili o obligație în acest sens.

De asemenea, articolul cuprinde și punctele de vedere ale celor două părți cu privire la sentință, fiind prezentate documente invocate de pârât care să ateste prezența

sa în Israel în perioada 25.05.2008 - 03.06.2008, apreciată drept perioada de concepție, și care ar fi fost de natură a demonstra faptul că nu poate fi tatăl copilului.

Articolul invocă lipsa rolului activ al judecătorului în condițiile în care procesul civil este guvernat de principiul disponibilității și ignoră conduita procesuală a pârâtului care nu a înțeles să solicite administrarea acestei probe după ce reclamanta a renunțat la ea.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, reține că în urma verificărilor efectuate de Inspekția Judiciară au rezultat următoarele:

Dosarul având ca obiect cererea de stabilire a paternității pârâtului față de un minor, a fost înregistrat inițial pe rolul Judecătoriei Sectorului 4 București, instanță care a încuviințat administrarea, la cererea reclamantei, a unei expertize medico legale pentru stabilirea legăturii de filiație prin analizarea profilelor ADN, cu participarea unui expert parte al reclamantei.

Totodată, a fost încuviințată administrarea probei cu martori pentru ambele părți, înscrisuri, fotografii și interogatoriile părților. În fața Judecătoriei Sectorului 4 București au fost audiați martorii propuși de către reclamantă, pârâtul fiind decăzut din proba cu martori, ca urmare a neindicării numelui și domiciliului acestora în termenul prevăzut de lege, precum și din administrarea probei cu interogatoriul ce urma a fi luat reclamantei, ca urmare a nedepunerii de către pârât a întrebărilor care să îi fie adresate acesteia.

De asemenea, interogatoriul pârâtului nu a putut fi administrat din cauza refuzului acestuia de a se prezenta, lista întrebărilor fiind depusă la dosar.

Prin încheierea Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus strămutarea cauzei la Judecătoria Târgu Secuiesc, menținând actele de procedură întocmite.

Această din urmă instanță a dispus luarea, din oficiu, a interogatoriilor părților și a menținut măsura administrării expertizei medico-legale.

La termenul din a fost depus la dosar raportul de expertiză medico-legală al căror concluzii excludeau posibilitatea ca pârâtul să fie tatăl minorului.

Reclamanta, căreia i-a fost admisă participarea unui expert parte, a menționat că acesta din urmă a fost convocat la recoltarea probelor, dar nu a fost prezent la

procesarea lor, în condițiile în care prin participarea unui expert parte a dorit a se asigura că probele analizate au fost cele prelevate de la pârât.

Instanța a constatat că expertul parte nu a fost convocat la procesarea probelor, în condițiile în care instanța a omis a comunica acestei instituții faptul că a fost încuviințată participarea acestuia la efectuarea expertizei, motiv pentru care a procedat la anularea expertizei și a dispus, inițial, emiterea unei noi adrese pentru efectuarea expertizei.

Pârâtul prezent la termenul de judecată a menționat că refuză să se mai prezinte pentru prelevarea unor alte probe. Față de poziția pârâtului, reclamanta a renunțat la administrarea probei.

În această situație, luând în considerare poziția procesuală a fiecărei părți, instanța a revenit asupra administrării probei cu expertiza și a acordat cuvântul pe fond.

Cauza a fost soluționată prin sentința civilă . în sensul admiterii cererii și stabilirii paternității pârâtului. Pentru a ajunge la această hotărâre instanța a reținut că, din materialul probator administrat în cauză, rezultă că, în perioada de concepție, stabilită la începutul lunii iunie 2008, cele două părți locuiau împreună, despărțirea propusă de pârât la jumătatea aceleiași luni concretizându-se la sfârșitul lunii iulie 2008.

La stabilirea acestei situații de fapt s-au avut în vedere declarațiile martorilor reclamantei, coroborate cu răspunsurile celor două părți la interogatoriu.

Concluziile expertizei medico legale au fost înlăturate, avându-se în vedere anularea raportului întocmit, fiind, de asemenea, explicate motivele pentru care au fost eliminate apărările pârâtului legate de credibilitatea martorilor sau irelevanța actelor medicale prezentate.

În condițiile în care, din coroborarea probelor administrate, a rezultat conviețuirea părților în perioada concepției, iar pârâtul nu a făcut dovada contrară, instanța a reținut că acesta este tatăl minorului.

Obiectul articolului respectiv îl constituie, în principal, critica adusă pronunțării unei hotărâri de stabilire a paternității exclusiv în baza declarațiilor martorilor și interogatoriilor administrate, în lipsa unei expertize medico legale, probă care are un grad crescut de credibilitate în cadrul unui astfel de proces.

În cauză, reclamanta a solicitat participarea expertului parte la realizarea expertizei pentru a se asigura că nu se procedează la înlocuirea probei prelevate de la pârât, manifestând în mod repetat pe parcursul procesului temeri în această privință.

În concret, în condițiile în care, ulterior anulării raportului de expertiză, pârâtul a declarat că nu înțelege să mai colaboreze la refacerea expertizei, iar reclamanta a menționat că înțelege să renunțe la administrarea acestei probe, instanța, avea posibilitatea ca, în baza art. 129 alin. 5 Cod procedură civilă, să dispună efectuarea expertizei, chiar dacă părțile se împotriveau, și să stabilească în sarcina pârâtului obligația prezentării în vederea recoltării unor alte probe biologice, sub sancțiunea aplicării unei amenzi în condițiile art. 108¹ alin. 1 pct. 2 lit. h Cod procedură civilă.

Pe de altă parte, cererea de chemare în judecată a fost înregistrată cu doi ani în urmă, iar pârâtul, în mod constant, a încercat să prelungească durata procedurii prin formularea repetată de excepții de neconstituționalitate, recuzarea completului de judecată sau neprezentare în vederea prelevării probelor necesare expertizei.

În aceste condiții, instanța a sancționat atitudinea procesuală a pârâtului, care a declarat că nu înțelege să mai coopereze la refacerea expertizei medico legale, pronunțând hotărârea exclusiv în baza probelor deja administrate și care atestau existența unor relații de conviețuire a părților în perioada de concepție a minorului.

Critica adusă de autorii articolului nu a vizat anularea raportului de expertiză, ci renunțarea la administrarea acestei probe și pronunțarea unei soluții în lipsa unor probe științifice specifice unor astfel de cauze.

Potrivit dispozițiilor art. 75 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Superior al Magistraturii apără judecătoria și procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea sau ar crea suspiciuni cu privire la acestea.

De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor, ceea ce este în deplină concordanță cu prevederile art. 8 și art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care consacră protecția reputației

sau a drepturilor altei persoane, precum și garantarea autorității și imparțialității puterii judiciare.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) și (6) din Constituția României, „libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, scris, imagini, sunete sau alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile, însă libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”.

De asemenea, libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine, așa cum prevede art. 30 alin.(6) din Constituția României.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în art. 10 consacră libertatea de exprimare, în sensul că orice persoană are dreptul la libera exprimare, însă acest drept poate fi supus unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni.

În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în domeniul dreptului la exprimare s-a statuat că se impune ca presa să respecte unele principii de echitate, astfel încât să nu se aducă atingere reputației și drepturilor celorlalți, iar în ceea ce-i privește pe magistrați, se impune ca aceștia să nu facă obiectul unor acuzații nejustificate, deoarece poate fi afectată autoritatea puterii judecătorești.

Deși Curtea Europeană a Drepturilor Omului face distincție din punct de vedere al limitelor criticii admisibile între situația funcționarilor publici sau a politicienilor și cea a magistraților, nu se poate aprecia că o hotărâre judecătorească nu poate face în nicio condiție obiectul unor critici, atât timp cât au o bază factuală reală, care să susțină în mod pertinent comentariile, și este respectată etica jurnalistică(hotărârea de Haes și Gijssels contra Belgiei din 24 Februarie 1997).

În acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a adoptat Rezoluția nr. 1003 cu privire la etica ziaristului unde se precizează că „informațiile sau opiniile nu trebuie exploatate în scopul creșterii numărului de cititori sau auditori, ori a resurselor publicitare și nici pentru a compromite ori denigra demnitatea umană”.

De asemenea, conform art. 1, 2, 3 și 5 din Codul Deontologic al ziaristului, adoptat de Clubul Român de Presă, ziaristul are datoria primordială de a relata adevărul, indiferent de consecințele ce le-ar putea avea asupra sa, obligație ce decurge din dreptul constituțional al publicului de a fi corect informat.

Ziaristul poate da publicității numai informațiile de a căror veridicitate este sigur, după ce în prealabil le-a verificat, de regulă, din cel puțin 2 surse credibile. Ziaristul nu are dreptul să prezinte opiniile sale drept fapte. Știrea de presa trebuie să fie exactă, obiectivă și să nu conțină păreri personale. Se va evita publicarea comentariilor și luărilor de poziție asupra unor cauze aflate pe rol în justiție. Aceasta nu exclude relatările obiective asupra faptelor în evoluția lor. Ziaristul nu se substituie instituțiilor și puterilor publice.

Reputația profesională este o consecință a integrității profesionale și morale de care trebuie să dea dovadă fiecare judecător, aceasta aflându-se în strânsă legătură cu independența, imparțialitatea și integritatea pe care trebuie să le manifeste fiecare judecător în exercitarea profesiei.

La soluționarea cererii de apărare a reputației profesionale formulate de doamna judecător Simona Kovacs, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii va avea în vedere legătura dintre afirmațiile apărute în articolul de presă sus-menționat și exercitarea profesiei de către doamna judecător, precum și influența acestui articol asupra percepției publice.

Autorul articolului în cauză a încălcat deontologia profesională, întrucât a denaturat adevărul și a sugerat o rea credință a doamnei judecător Simona Kovacs în soluționarea acestei cauze, apreciere lipsită de orice susținere în contextul prezentat inițial.

Având în vedere situația de fapt reținută, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că gravitatea afirmațiilor nefondate din articolul de presă sus-menționat și impactul public al acestora sunt de natură a leza reputația profesională a doamnei Simona Kovacs, judecător la Judecătoria Târgu Secuiesc.

Cu privire la cererea formulată de doamna judecător Simona Kovacs de apărare a independenței sale profesionale, analiza cererii doamnei judecător impune mai întâi o definire a noțiunilor de independență și imparțialitate a judecătorului, urmând a se stabili dacă aspectele invocate ca fiind acte de imixtiune aduc atingere independenței și imparțialității.

În conformitate cu prevederile art. 2 alin. 3 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, judecătorii sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali.

Astfel cum a fost analizată, prin raportare la factorii de presiune ce o pot influența, independența a fost definită ca fiind capacitatea magistratului de a decide măsuri, conform legii, fără nicio intervenție (influență) externă, capacitatea de a conștientiza factorii externi ce influențează sau creează aparența unei influențe, precum și capacitatea de a respinge factorii de natură externă ce influențează sau creează aparența unei influențe.

Independența judecătorilor este o condiție obligatorie pentru existența statului de drept și garanția fundamentală a unui proces echitabil. Această independență nu este însă o prerogativă sau un privilegiu în propriul interes al judecătorilor, ci în interesul statului de drept și al celor care caută și doresc înfăptuirea justiției.

Conform Recomandării CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile - scopul independenței, astfel cum este prevăzut în articolul 6 al Convenției, este de a garanta fiecărei persoane dreptul fundamental de a fi examinat cazul său în mod echitabil, având la bază doar aplicarea dreptului și fără nici o influență nepotrivită. Independența individuală a judecătorilor este garantată de independența sistemului judiciar în ansamblul său. În acest sens, independența judecătorilor este un aspect fundamental al statului de drept. Judecătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea și cu propria apreciere a faptelor. Judecătorii trebuie să aibă puteri suficiente și să fie în

măsură să le exercite pentru a-și îndeplini sarcinile lor și pentru a menține autoritatea lor și prestigiul instanței. Toate persoanele care au legătură cu un caz, inclusiv organismele publice sau reprezentanții lor, trebuie să se supună autorității judecătorului.

Independența externă a judecătorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul personal al judecătorilor, ci în interesul Statului de drept și al persoanelor care solicită și așteaptă o justiție imparțială. Independența judecătorilor trebuie să fie considerată ca o garanție a libertății, a respectării drepturilor omului și a aplicării imparțiale a legii. Imparțialitatea și independența judecătorilor sunt esențiale pentru a garanta egalitatea părților în fața instanțelor. Sub rezerva respectării independenței lor, judecătorii și sistemul judiciar trebuie să mențină relații de muncă constructive atât cu instituțiile și autoritățile publice implicate în gestionarea și administrarea instanțelor, cât și cu profesioniștii ale căror atribuții sunt legate de activitatea judecătorilor, pentru a permite o justiție efectivă și eficientă. Trebuie luate toate măsurile necesare pentru a respecta, proteja și promova independența și imparțialitatea judecătorilor. Legea trebuie să prevadă sancțiuni împotriva persoanelor care încearcă să influențeze judecătorii într-un mod nepotrivit.

Principiul independenței justiției presupune independența fiecărui judecător în parte în exercitarea funcțiilor judiciare. Judecătorii trebuie să ia decizii în mod independent și imparțial și să poată acționa fără nici un fel de restricții, influențe nepotrivite, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare.

În condițiile în care la data publicării articolului cauza era soluționată în fond, nu se poate aprecia că doamnei judecător Kovacs Simona i-ar fi fost încălcată independența, prin conținutul său, articolul putând eventual crea o anumită presiune asupra judecătorilor investiți cu soluționarea căii de atac.

Față de cele expuse, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii urmează să respingă cererea de apărare a independenței formulate de doamna Simona Kovacs, judecător la Judecătoria Târgu Secuiesc.

În conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 75 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

**PLENUL
CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII
HOTĂRĂȘTE**

Art.1. Admite cererea de apărare a reputației profesionale formulate de doamna Simona Kovacs, judecător la Judecătoria Târgu Secuiesc, urmând a fi emis un comunicat de presă de către Biroul de informare publică și relații cu mass-media din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Art. 2. Respinge cererea de apărare a independenței formulate de doamna Simona Kovacs, judecător la Judecătoria Târgu Secuiesc.

Art.3. Prezenta hotărâre se comunică Inspecției Judiciare și Biroului de informare publică și relații cu mass-media din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Dată în București, la data de 13 septembrie 2011

Președinte,

Judecător Nicolae Horațius DUMBRAVĂ